

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következónél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDARÉSZVENYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Agrarizmus és a közérdek.

— Válaszul dr. Takácsy Sándornak. —

Arad, január 4.

Az „Aradi Közlöny” múlt pénteki, 298-iki számában dr. Takácsy Sándortól „Agrarizmus és a közvélemény” czimen egy cikk jelent meg, melyet — bár a szabadelvűpárt és kormány uralkodó politikájának nem egy súlyos hibáztatását foglalta magában — szószerint közöltünk.

Nagyon természetes, hogy a lapunk irányától eltérő, sőt azzal homlokegyenest ellenkező nézetek liberális közzétételével még mindig fenáll nem csak a jogunk, de a kötelességünk is, hogy olvasóinkkal szemben a saját — és pedig meggyőződésünk szerint helyesebb — álláspontunkat is kifejtjük, különösen pedig a kérdéses cikk egyik-másik vádját — amint mondani szokás — a kellő értékre szállítsuk.

A cikk írója mindjárt elején ugyanis erősen hangsúlyozza az ő elfogulatlan és pártszempontok által nem befolyásolt álláspontját, és mégis az a legfőbb, sőt egyetlen kifogásunk ellene, hogy nem maradt hű a „sed avenam non” reális jelszavához — bár itt sem vagyunk vele egy nézeten — hanem gyanus politikai excursióival lépten-nyomon olyas feltevésre engedett következtetni, mintha nem volna teljesen érintetlen az Apponyizmus néven ismert immár negyedszázados politikai járványtól, mely ujabbban a birtokos osztályból szedi áldozatait, s a mely ellen

nem lehet valaki elég vigyázatos óvnia ítéletének tisztaságát sőt — miként megyei közéletünk egyik ismert oszlopos tagja mondaná — gyomrának jóságát.

Csak érintette szerencsére, de hogy ennyi tényleg megtörtént, az kitünik egyebek közt Takácsy ur azon állításából, hogy az Apponyi-párt a magyar gazdák bajainak első tolmácsa, s midőn ezen párt az agrár kérdést fölvetette, ugy a kormány, mint a kormánypárti sajtó nem csak hogy a kérdés tárgyilagoss megvitatásába nem bocsájtkozott, de mindennel, a mi az agrár-kérdéssel összefügg, mindennel ellenséges álláspontot foglaltak el.

Hát ezt a dicséretet ép oly kevésbé érdemli meg az Apponyi párt, mint a vádat a kormány és a kormánypárti sajtó. Az Apponyi párt szeret eldicsekedni azzal, hogy a reformeszméket ő eszeli ki, s a szabadelvűpárt hajtja végre. Ha így volna, akkor nagyobb szegénységi bizonyítványt e párt akcióképességét illetőleg keresve sem lehetne találni, de politikai immorálitása is hovatovább még erősebb világitást nyerne, ha beigazolódna, hogy az általa oly elkeseredett módon ellenzett közigazgatási és egyházpolitikai reformeszméknek ő volt a kezdeményezője és portálója.

De az éhhetetlenség és erköcstelenség gáncsa ebből az indokból nem érheti az Apponyi pártot, mert a két nevezetes reformmozgalom atyóságát ő az életben előforduló hasonló jogosulatlan kérdések teljes komikumával arrogálja magának. A

közigazgatás államosítása, vagy általánosabban szólva a megyei autonómiának a modern jogállamba való beleillesztése Eötvös József megyéjétől, a mint a „Falu jegyzője” regényében lefestette, egészen Tisza Kálmán megyéjéig, a hogyan ő azt a mostani alakjában megcsinálta, állandóan napirenden levő kérdése volt a törvényhozásnak; az egyház elkülönítése pedig az államtól — mert hisz ebben gyökereznek az összes egyházpolitikai törvényjavaslatok — Deák és pártja programjának sarkalatos pontját képezte.

Igy az agrár-kérdés felvetésében sem volt az Apponyi-párt a kezdeményező; hanem igen is abban illeti meg ezt a pártot a halhatatlan dicsőség, hogy az olcsó buza-árakat és a gazdák nyomorúságát elsőnek igyekezett taktikailag kiaknázni, ellenzéki irányba terelve és osztályharczczá élesítve a mezőgazdasági érdekek propagálását. Ezt különben Takácsy ur maga is elismeri, és hibáztatja cikkének további folyamán, s ezzel épen ő igazolta a kormánypárt és sajtójának magatartását, mely az agrár-kérdésre vonatkozólag szintén csak abból állott, hogy tiltakozott annak az ellenzéki pártszempontból való lelkiismeretlen felhasználása ellen. Ezzel az eljárással szemben foglalt el a kormánypárt ellenséges álláspontot, és méltán, mert ugyanezt teszi minden elfogulatlan, hazafiasan gondolkozó magyar ember.

Mert felháborító dolog azt látnunk, hogy egy önmagát lejárt és diszkreditált

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A forrás felett.

— Irta: Potelel István. —

Kilépek az ajtón, egy kis leányka kerül előm. A kapu ernyője alatt szigorog, két kis csupor tejre ügyelve. Gyenge friss hó takarja az utat.

— Kerülj be kis leányka, ha megfáztál.

— Az volna szép csak, mikor az embernek dolga van.

— De dolga! Ilyen csep leánykának?

Az évdősre komolyan nézett fel s okoskodva szólt:

— Hát Jóska! Tejet ki ad Jóskának, ha én nem viszek s a szobát ki takarítja?

Azután keblébe nyult, megmelengette ujjait. Az égtől földig ereszkedett szürke fátolyra nézett, mely ki volt himezve puha hó-pelyhekkkel, késlekedett, hogy védett vaczkából az utra lépjen s bizalmasan, némi kérdéssel folytatta:

— Hát ebédet ki vigyen? Es mennyi a takarítás a gyermekre s mosni is Jóskára ki fog?

Okos kis fejét bizonyolva lógatta nagy vágygial arra, hogy engem meggyőzzön.

— De, szóltam, de nézd csak kis lányka, te nagyon csekélyke gyermek vagy, hogy bizhatnák te rád Jóskát?

A kételkedés ingerelte.

— Hát nem hisz nekem? — mondta szemrehányólag. — Bizony Isten én is mosok rá és én is főzök az apának vacsorát, mikor

este haza jön. Nem vagyok én olyan kicsi. En soha se is voltam olyan kicsi. Az anyám reám bizta Jóskát, mikor még nálunk lakott. Mikor elment, akkor is reám hagyta. Így szóltott: „Mari te!” — mert engem így hívnak...! Hát a bácsit minek hívják? — tette hirtelen utána — Itt lakik a bácsi?

— Anyád így szóltott: „Mari te...”

— Igen. Mari te! Fogd meg ezt a kölyköt, mert mind összepiszkolja az embert. Az anyámnak, tudja, olyan szép köntöse voltak és csipkéje is. Későbbben topánkát is vett. Akkor hagyott el minket, mikor topánkát vett. Az apám mindig azt mondja: „az a topánka, az a topánka, csak az ne jött volna, akkor nem jött volna baj...” Mert mi mind csak oszimbába jártunk s nyárba csak mezitláb... Hanem az anyám a nyáron topánkát vett...

— Es miért vett topánkát?

A gyermek megrántotta vállát. Okoskodva folytatta:

— Azt senki sem tudhatja, hogy ő miért csinálta. En mindent megtettem, amit ő parancsolt. A tavasszal ide költöztünk a hegybe, mert ingyen adták ide a forrás mellett a házat és a kis kertet, hogy éppen őrizze a gyümölcsöt az apám. De nem is volt gyümölcs. Hanem a városból jöttek ki az urak s ott sétáltak le s fel a ház előtt, tudja! De mennyien, s az anyám kiült a ház elejébe szépen hajadon fővel. Mert az ugy illik, tudja! hogy csinos legyen az ember, ha az urak arra járnak. Mind reá néztek s azt mondták neki: „Szép menyecske”. Ő örvendett is neki s kaczagott, de az apa

nem örvendett, pedig igazán gyönyörű volt a piros selyem derekába...

— Piros selyembe?

— Aztán el elhagyogatott minket...

Akkor már én mosdattam Jóskát. Előbb nem skarta engedni nekem, pedig igazán szépen bántam vele. Mert ő az én testvérem s csak látná! Milyen kedves. Már jár magától. Csak elejébe kuporgok s kiterjesztem így a karomat ni... s azt kiáltom: „Ki fut ide hamarabb?” Ő mindjárt feláll a szék mellett s oda fut. De ugy, mint egy részeg Hanem sikolt bezzeg és kaczag. Nagyon kedves gyermek. Ennek a tejnek felét, látja? A kisebbik csuporba... ő eszi meg. Most mindjárt adok neki. Ne most nem, mert még alszik most, de ha felébred s aztán délbe...

— S az anyád?

— Anyám? Hát ő elment. Nem mondta meg, hogy hová megy, csak egy estefelé bejött s kinyitotta a ládáját. Kiszedte előbb a gunyait... Van neki egy szép selyem dereka. Délután azelőtt egy topánkát hozott. „Nagyon szurják az embernek a lábát — mondta az apának — ezek a tövissek.” Az apa erre kiment...

— Kiment...

— Haragudott, pedig szép fekete pántlika volt a topánkán. S volt még az anyának más pántlikája is. Ekkor este anyám előbb kivet mindent a ládából, de azokat ismét visszadobta s kiment. De ismét visszajött s engem itt... itt... megcsókolt az arcomon. „Légy jó gyermek, Mari”, ezt mondta... En nem is voltam rossz. Akkor kiment. De

párt, sőt pártok — mert hisz a purosok és Polonyisták Apponyiekkal együtt agrároskodnak — közgazdasági kérdéseket és bajokat, olcsó buzaárakból eredő kalamitásokat stb. különválogatva és gyűjtő névvel ellátva osztálykérdéssé minősítettek, és a legjobbaink azon törekvésének, hogy a nemzettest egygyé forrjon, a maguk részéről a mezőgazdasági érdekek és mezőgazdasági osztály különválasztása által ép úgy igyekeznek ellene dolgozni, mint szövetségeseik, a klerikálisok teszik a kath. néppárt alakításával, mint a hogy bontják a magyar nép egységét és érdek-közösségét a munkás körök a munkáskérdés, a szocializmus proklamálásával, a hogy a nemzetiségek teszik a nemzeti-ségi kérdéssel. Hiszen a kis iparos, a gyárosok, a kereskedőknek, sőt a szintén nagy jelentőségű és számú állami és köztisztviselői osztálynak is meg vannak az ő jogosult érdekei és — sérelmei, s ha ezeket is mind kivonjuk az egészből, akkor lesz nálunk hatalomvágyó néplázító párság, elégedetlen birtokosság, lesz elégedetlen kereskedő osztály, lesznek elégedetlen gyárosok, kisiparosok, zugolódo ügyvédség és tisztviselői kar, csak a magyar nép nem lesz már sehol és az áldozatkészség; minden érdek képviselőre és istápolásra fog találni, csak a magyar nemzeti érdek nem; minden féle párt lesz az országban, csak magyar hazafias párt nem.

Azon törekvéseket, melyek ide akarják torzítani közéletünket és pedig tisztán csak önző párttaktikából, azokat hibáztatta és ellenezte a szabadelvű párt és a szabadelvű párti sajtó, de nem a jogosult érdekeket, legyenek azok a mezőgazdaságnak vagy a közgazdaság és államélet bármely más ágának vitális érdekei.

Az egész cikk végig húzódo azon vádat, hogy a kormány a magyar mezőgazdasági érdekeket elhanyagolta, sőt hogy azokat a képviselőház 1867-óta nem is tárgyalta komolyan, tér-és időbeli képzelenség itt czáfolni. Elég utalnunk az évtizeden keresztül tervszerűen és cél-tudatosan fejlesztett vasuti forgalmi politikára s ebben az árutarifának azon csodás intézményére, mely a termények piac-

képességének tényezői körül a distanziát eltüntette. Hol találni a világon ennek párjára? Mily öntudatos, állhatatos és rendszeres munkájára volt szüksége évtizedeken át az egymást fölváltó kormányoknak és parlamenteknek, hogy a pár száz kilométeres állami vasutakhoz lassanként az összes főbb vonalak megszerzessenek s lehetővé tétessék a magyar termények olcsó, kedvezményezése, mely végre is a szomszéd testvér állam felszólalását és e felszólalás respektálásának kényszerét vonta maga után.

Külömben alig képzelhető a dolgok logikai rendjéből kifolyólag, hogy egy olyan parlament, melynek nagy többsége a birtokos osztályból áll, s melyet ismét tulnyomó többségében a parasztság választ, hogy az egymást követő kormányok, melyeknek tagjai kevés kivétellel maguk is földesurak, hogy az ilyen parlament és ilyen kormány a mezőgazdaság érdekeit ne viselte volna szíven. Egyedüli bűnük az volt, hogy nem ápolták a mezőgazdaság érdekeit a többi jogos érdekek rovására, hogy nem csináltak egy külön agrár-kérdést, melynek megteremtése Apponyi érdeme.

Az egyes termelési ágak előmozdításán, a lótenyésztés emelésén, az állategészségügy oly foku — hoszas, nagy és költséges munka által való — biztosításán, mely nálunk nyugoteurópai viszonyokat teremtett s marhakivitelünk csaknem állandó akadályait végleg eltüntette, és számtalan más valóban fontos és a kormány folytonos, cél-tudatos gondoskodásáról tanuskodó intézkedéseken kívül a vámszerződések azok, melyek egy kormány közgazdasági politikájában az agrár vagy merkantil irány prevalenciájára engednek következtetnünk. Ha ezen szempontból itéljük meg a magyar kormány és törvényhozás közgazdasági politikáját, lehetetlen attól a mezőgazdaság előnyösítését eltagadnunk, a mi — agrár szempontból — annál dicséretesebb, mert egy olyan államtest egyenrengu ténykedésével kellett azt érvényesítenünk, mely épen az ellenkező érdekek propagálására volt utalva. Így a Németországgal kötött vám-

szerződés egészen amezőgazdasági érdekeket szolgálta; az Oroszországgal megkötött egyezség sem tett a magyar mezőgazdasági érdekek rovására számbavehető engedményeket, Oláhország felé pedig oly ridegen voltak az agrar érdekeink védve, hogy érettük az Erdély részi iparunk jó formán tönkrement.

A romániai buza rendeleti uton jó be egy oly ipar fentartására, mely a magyar buzának legnagyobb s közvetlenebb fogyasztója; ha történnék is itt visszaélések, ezek egészben és nagyban nem jöhetnek tekintetbe, mert nyilván való, hogy ezen behozatal megakadályozása nem a magyar buza árának emelésére, hanem a malmok őrlésének leszállítására, sőt ez iparágban oly válság előidézésére vezetett volna, mely esetleg megszünteti azon kedvező konjunktusát, hogy a magyar buza itt benn drágább mint egyik másik külföldi piacon. Szintugy a mezőgazdasági érdeket szolgáló ipar és kereskedelem javára van a szerbiai sovány sertés valamint másodrendű marhabehozatal engedélyezve. E behozatok, ugy mint a romániai buza, kikészítésre szolgálnak, s a marha és sertéshizlalásunk ugyan megérezné, ha ezen segély forrásai elapasztatnának.

Az a tény, hogy a mezőgazdasági költségvetést a mostani ülésszak alkalmával is üres padok mellett vitatták, abban leli magyarázatát, hogy a nemzeti párti s klerikális szélbali ellenzék párttaktikája folytán a dologhoz mit sem értő, ignoráns sőt hülye emberek az obstrukció taktikájára alacsonyították a mezőgazdaságnak mégis csak szent és komoly ügyét.

Végül meg kell emlékeznünk a kérdéses cikk tenorját képező azon eshetőség bekövetkeztének kilátásba helyezéséről, hogy ha a mezőgazdasági érdekek a közjogi alapon álló pártok részéről nagyobb gondozásban nem részesülnek, a magyar gazdaközönség a szélbaliak táborába terelődik. Hát ezt egyszerűen lehetetlennek tartjuk, és pedig először azért, mert ezen osztály hangadó tényezői azzal már csak mégis tisztában vannak, hogy az Ausztriával közös vámterületünk intézménye nem a magyar mezőgazdaságnak, hanem legfeljebb a fejlődésben levő magyar iparnak van kárára. Meg vagyunk győződve róla, hogy ha elkülönítve volna a két ország között a vámügy, akkor épen a magyar mezőgazdák osztálya követelné a vámvonal megszüntetését Ausztria és Magyarország között. Külömben is történelmi tény, hogy 1849-ben Világosnál valamelyes fegyverletétel volt, s annak konzekvenciáit a szélbali jerikói kurtjével nem lehetne csak úgy könnyedén elfujni. Rendkívüli bonyodalmakra vezetne, ha a külön vámterületre nézve fenntartott jogunkat bármi czélból effektuálni megkísérelnők, s ha ezen bonyodalmaknak néhány malomalatti politikai hasznát is tudná venni, a birtokos osztály bizonyára nagy és súlyos kárát vallaná.

A mezőgazdasági érdekeknek béke, vagy legfeljebb egy kis csendes külső hadjárat kell, de nem belső feltordulás, végtelenig húzódo alkotmány válságok és küzdelmek, a melyek végében önrendelkezési jogunknak meglevő mértékét is elvesztenők bizonytalan időre s az ország kitudja meddig ismét gyarmattá lehetne, mely nemcsak mezőgazdaságát, de iparát és kereskedelmét is újból az Ausztriától való függésnek azon viszonyába hozná, amelyben azelőtt állott, s a mely szellemi s

nem ment messze, mert ismét visszajött. S ekkor Jóska is felőlegette, össze csókolgatta és engemet is . . . Es sirt . . . En kérdeztem, hogy miért sirt? Ő nem mondott semmit, hanem elment.

— S vissza se jött?

— Elment (s a gyermek halkabban folytatta), hanem az apám . . . tudja . . . Az isten őrizzen milyen volt, mikor hazajött . . . Soha sem láttam olyannak. Így kiáltott: „Tudtam . . . Hát akkor miért hagyta, ha tudta. Aztán egyenként vette elé a selyemderekeket és a pántlikákat, mikor sötét lett és előbb káromkodott borzasztóan és széttépte a selyemderekeket. De mégis összeszedte s megölelte a rongyokat, s keservesen sirt. Es így kiáltott: „A topánka, topánka, verje meg az Isten! . . .”

Hirtelen eszébe jutván valami a gyermeknek, módosan meghajította magát, a tejescsuprok után nyult s így szólt:

— De engem már vár otthon Jóska a tejjel . . .

— Ide fenn laktok?

— Ide fenn, Jóska erősen sirt, ha nem vagyok otthon . . . Ha arra jár, tudja, a forrás felett, megnézheti. Már most egyedül leszünk, mert az apám is elmegy . . .

— Elmegy? Hová?

— Tudja, mennie kell. Ő nem hagyta itt minket, de meg kell, hogy keresse az anyámat . . . Ő mindig otthon tilt, még dolgozba se járt, mert várta az anyámat. Kiült az ajtó elé s ha valaki jött, futott, hogy lássa. De mikor nem jött, elment, hogy keresse meg . . . Nem is mertem kikérdezni mikor

este hazajött. Mert nem is hallgatott rám; csak rádólt az ágyra. Egyszer mégis azt mondta: „Megkeresem az anyádat, ha a lábam lekopik a térdemig is.” Tudja (tette szomorúan hozzá), meg kell keresni az anyámat, mert már hideg val, lássa, s ki tudja, hol jár most szegény anyám . . . Az éjjel is, látja, hó hullott s ő, szegény, egy szál topánkába van. Aztán mit csinál szegény éjjel? Nálunk már tűz égett s Jóska mégis felébredt a hideg miatt . . . Az isten áldja . . .

Mosolygott s felkapta a csuprait . . .

— Aztán nem félsz, kis leány?

— Mitől. En már tudok dolgozni. Elteszem a gyufát, hogy Jóska valami bajt ne csináljon. Ha felkelünk, megmosdatom Jóska s mikor sirt, enni adok neki . . . Ő már egyedül alszik el . . . Az isten áldja . . .

— Az Isten áldjon, kis leányka.

Odább ment s aztán visszafordult:

— Miért kérdezte az anyámat? Látta tán valahol? Ugy-e, tán látta? Ha látta volna, mondja meg. Az isten megfizesse érte. Szegény ugyan fázhat valahol . . . S aztán meglátja, csak én ösmerem az apámat: abból nem lesz jó . . . Ő még nekünk se beszélt hanem rettenetesen néz. Most ő elmegy és megkeresi az anyámat. Ha találja őt valahol, mondja meg nekünk. Ide fenn lakunk, ne felejtse el . . . itt a forrás felett . . . Az isten áldja . . .

Isten áldja . . . S szaporán haladt fel a hegyen a csuprokkal . . . A hóhelylyel tele hintett fátjól elfedte csakhamar a szemem elől.

anyagi nagy hátramaradottságunkat s nemzeti létünknek csaknem teljes megsemmisülését idézné elő.

Egyebekben üdvözljük Takácsy urat az agrárkérdések megvitatása körül inicziált szakszerű és reális közremunkálása alkalmából. Csak hivatásának felel meg, ha a maga részéről is odahat, hogy a mezőgazdasági érdekek propagálása holmi hitelvesztett ellenzéki politikusok kompromittáló taktikázásából kiragadtassék, és hogy a valóban és közvetlenül érdekelt körök ellenőrzése és oltalmába helyeztesék; de nézetünk szerint nem csak az ügyet, de az ítéletet is teljesen függetleníteni kell ezen ellenzéki velleitásoktól és pedig épen a mezőgazdasági ügy érdekében.

BELFÖLD.

Zelenyák ur. A mint Lőcséről táviratilag jelentik, kérvényt fognak intézni a képviselőházhoz az ott végbement választás érvényességével szemben azon az alapon, hogy a falvakról becsődített, fanatizált tótság erőszakos támadást intézett nemcsak az ellenkező érzelmi választók, de a csendőrség ellen is a kifejtett terrorizmus lényeges belolyással volt a választás eredményére. Ha a kérvényezők kellőleg bizonyítani fogják mindezt, kétségtelen, hogy a választás meg is fog semmisíteni.

A moraviczal mandátum. Temesvárról táviratozzák: Az a hír, mintha a moraviczai kerületben, amely báró Baich Milos lemondása révén maradt képviselőtlenül, Beniczky Attila klopodiai birtokos lépne fel agrár programmal, beavatott körökben erős kétkedéssel találkozik. Beniczky ugyanis közvetlen birtokszomszédja és közeli rokona Molnár Viktor temesmegyei főispánnak, aki pedig, egyetértve a szabadelvű párt központi végrehajtó bizottságával, a választók által ritka egyértelműséggel felléptetett báró Sztójánovics György germáni nagybirtokost támogatja. Volt szó arról is, hogy a kerületet fentartják esetleg gróf Khen-Héderváry számára, a mennyiben ő lesz miniszterelnök, de ez irányban eddig semmi sem történt, s a 16-ára kitűzött választásra báró Sztójánovics az egyetlen komoly jelölt.

A millennium.*

A mai lapokban olvasom, hogy a magyar képzőművészek előterjesztést szándékoznak tenni a kormánynál a millennium elhalasztása végett, miután az idő oly rövid, hogy az alatt komoly nagy munkát készíteni lehetetlen: a restményekre, szoborművekre meg sincsenek téve a megrendelések, se a tárgyak megvásárlása, se a művészek megbízva, amíg a hírlapok napihireiben lebegő szándékok a bizottságok, hivatalosbák utvesztőin keresztül mint szerződések előbukkannak, mélyen bent vagyunk az új esztendőben, mely a millenniumtól elválaszt s a hátralevő idő nagyobb kompozíciók átgondolására, megalkotására nem elég.

Időszerűnek tartom e tárgyról elmondani a magam nézetét, melyet már régebben közöltem a millennium legilletékesebb tényezőjével s mely ott egyetértő helyesléssel fogadtatott.

Nézetem szerint a millennium nem egy évig tartana, hanem három évig, 1896-tól 1898-ig.

A már megállapított tervezet programja oly nagy szabású, hogy annak egy évre összetömött megalkotásából nem csak a létrehozó erők dőlne ki, de kidülne a végignézéséből maga a néző közönség is. A munká-

sok koldussá lesznek a dolgozásban, a közönség pedig a fizetésben.

Ugy gondolom, hogy 1896-ban, tavasz végével megtarthatók volnának: a megnyitási ünnepségek, parádés felvonulások, az ipari és gazdasági kiállítások feltárása, ez bőven elég a hazai és külföldi közönségek figyelmének lekötésére; a téli hónapokra illetőleg 1897 elejére maradna mindaz, ami télen is élvezhető: a Mátyás templom, a bazilika, a királyi várak bemutatása, az ujjországház felavatása (nyáron ugy se szokás országgyűlést tartani) egy, esetleg két új színház megnyitása, alkalmi színművek, daltársulatok előadásai. Költői verseny, etnografiai kiállítás, ugyanez év nyarán tömeges kirándulások az ország kiválóbb székvárosaiba, bányavidékeire, fürdőire, nagymérvű hadgyakorlatok, a mozgalmas és érdekes választási campagne. Tél-szakban az újdunai hidak átadása a közforgalomnak, lehetőleg a gellérthegyi várocsnak valamivé átalakítása (Walhallává vagy csillagvizsgálóvá) a következő 1898-ban tavasszal vagy nyáron a Vaskapu munkálatainak befejező része, végül háláadó istentisztelet, új népiskolák megnyitása és a nagy áldomás. Ekkor lehetne azután a monumentális szoborműveket leleplezni, és a festőművészeknek ez idő alatt a befejezett történelmi kompozícióikat az új művészházban csoportosítani.

Igy felosztva mind a munkásoknak az ideje és tehetsége, mind a munkaadóknak anyagi áldozata, mind a közönség elfogadó és résztvevő kedve teljes egyensúlyba és harmóniába lenne hozva.

Ha mindezt a három évre is elég nagy és számos feladatot a legközelebbi év nyolcz hónapján akarjuk (török-szakad) összetömni, a lehetetlenség ellen inditunk küzdelmet.

Ez az én alázatos véleményem.

Dr. JÓKAI MÓR.

A kormányválság.

— január 4.

A „Nemzet” tegnapi számában érdekes cikket közöl „Következetesség” címmel. Nem csalódunk, ha az állítjuk, hogy ez a cikk a szabadelvű párt oszlopos tagjai s a most lépett miniszterium legutóbbi tanácskozásának tükrö. A kérdéses cikk az alábbi passzusokkal végződik:

A szabadelvű párt ma is ugyanazzal a rendületlen hűséggel, kitartással áll, mint egy ember, nem személyek, hanem elvi és teljes programja mellett.

És úgy az eddigi vezérek, mint az egész sereg egy szívvel lélekkel kész támogatni azt a kormányt, mely a párt elveinek, programjának sértetlen épségben tartásával áll a korona bizalmából az ország ügyeinek élére.

Szabadelvű, a szabadelvű párt elveit, egyházpolitikai egész programját érvényesítő kormányt igen, másformát nem.

Gazdag, de beteges fantáziával kell annak rendelkeznie, a ki ebben a minden félreértést, magyarázást kizáró tisztán elvi állásfoglalásban bármilyen személyes motívumokat, titkos cselszövényeket bír fölfedezni.

A szabadelvű pártnak, niven egyrészt szabadelvű, másrészt parlamentáris többségi jellegéhez, követendő eljárása, a haza, trón és önmaga iránt való, súlyos felelősséggel járó kötelessége teljesen tiszta és egyenes: odaadón, teljes őszinteséggel, fokozott erővel támogatni a kebeléből támadó új szabadelvű kormányt, akár Khen-Héderváry gróf, akár Bánffy Dezső báró, vagy a korona más szabadelvű bizalmi férfa legyen kiválasztva annak vezetésére.

Ez és kizárólag ez a logikai, politikai he-

lyes, korrekt, becsületes és alkotmányos konzekvenciája mind a június 2-iki, mind a decz. 27-iki párthatározatnak.

Egyszerűen nevetséges dolog feltételezni önértetes és céltudatos parlamenti többségről, hogy az elveiért vitt élet-halál harcában eldobván mindig diadalmas zászlóját, sutba üljön — duzzogni.

Uj Panama.

Páris, január 3.

Panama föltámadt, megint van botrány, a mibe képviselők, szenátorok, exminiszterek vannak belekeveredve. Ha nem is oly rengeteg vállalat forog szóban, mint a Panama, de a déli vasut is elég tekintélyes összegeket emésztett el. Arról van szó ugyanis, hogy — mint már táviratban hírül adtuk — a déli vasutnál nagy visszaéléseknek jöttek nyomára.

Hire kelt, hogy letartóztatták Martin Felixet, a déli vasut volt igazgatóját és Verbeland igazgató-helyettest és megindították ellentük a bűnvádi eljárást. Kitűnt azonban utóbb, hogy Verbeland nincs a letartóztatottak közt, hanem igenis elfogták Martint, továbbá Rabin aligazgatót és André mérnököt.

A Panama-ügy ismétlődéséről beszélnek és egy esti lap már három exminiszter letartóztatását jósolja.

A letartóztatások előzményeiről a következőket jelentik:

A déli vasuttársaság 1885-ben alakult 25 millió alaptőkével. A kamara csak nagynehezen szavazta meg a kamat-biztosítást és midőn később a Rivieran új vonalat akartak építeni, ez a terv heves ellenzésre talált. A déli vasutat általában „korhad” vállalatnak ismerték. A társaság elnöke b. Reinach volt, ugyanez, a ki a Panama-ügy miatt öngyilkossá lett.

Már a részvények kibocsátásánál hasonló szédelgéseket követtek el, mint a Panama-vállalatnál. A kiépítésnél állítólag a tőke husz százalékát elsikkasztották. Az igazgatótanács egyáltalán nem gondoskodott a forgalom emeléséről; ellenkezőleg, lehetőleg megszorította a forgalmat, minthogy a társaság amugy is kilométerenként 1300 frankot kapott az államtól kamatgarancia fejében. Jóformán nem is közlekedtek a vonatok, de a társaság azért az államtól évenként 300 kilométer után 390,000 frankot kapott.

December hóban a kamara az új egyezsége vonatkozó javaslatot tárgyalta, mely csak 5 szótöbbséggel ment keresztül; a szenátus nem készült még el az ügyvel, mipt-hogy pedig valószínűleg változtatni fog az egyezményen, az ügy visszakerül a kamarához, ahol heves vita várható. Bizonyára föl fogják említeni a sok hiányt, melyről különben már régebben tud a közönség.

Martin igazgatót könyvek hamisításával vádolják. Állítólag Andréval osztózkodott a nyereségen. A délvídeken nagyon tekintélyes ember ő; Saint-Rafael rivierai helység mairje. Még csak két hét előtt is ünnepelték ott abból az alkalomból, hogy megnyitott a vízvezeték, melyet ő alapított. Tiszteletére ezüstérmeket verettek, és a freyusi püspök beszédet mondott, melyben vállalkozó szellemét és intelligenciáját magasztalta.

Rabin is nagyon vagyonos ember; őt is a könyvek és „kereskedelmi papírok” hamisításával vádolják. André állítólag szinleges szerződéseket kötött a részvényesek kárára.

Az ügy óriási feltűnést kelt mindenfelé.

IDÓJARÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 753.7 milliméter, délután 2 órakor 754.2 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 7.3, délután 2 órakor C° — 1.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 5. délután 2 órakor K. 4. Felhőzet: reggel derült, délután derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter hó.

* A „Nemzet” mai esti lapjából távirja tudósítunk. A szerk.

A t. hirdető közönség figyelmébe.

Előfizetőink száma az utolsó időben, főleg az új évben oly nagy mérvben szaporodott, hogy a kiadóhivatal indítatva érezte magát a hirdetői árakat a megjelenő lappéldányok számában felelelni.

Egyeztetés után azután petít-soronként 10 krt, következő közzétételknél 8 krt számít a kiadóhivatal.

Evi hirdetés megállapodás szerint.

Az „Aradi Közlöny”
kiadóhivatala.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Január 5. —

Hideg. — H6.

HIREK.

Január 5. Szombat. Róm. kath. naptár: Telesfor. — Protestáns naptár: Telesfor. — Izraelita naptár: Vajjigás. — Görög-keleti naptár (december 24): Jenőke. — A nap két 7 óra 49 perczkor, nyugszik 4 óra 22 perczkor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Könyvtár-nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Január 7. Az aradi és temesmegyei gazdák értekezlete Mezőhegyesen.

Január 9. Aradváros köztörvényhatósági bizottságának rendezési közgyűlése délután 4 órakor.

Január 12. Menyecske-bál Schör Albert vendéglőjében.

Január 14. Aradmegye első évnegyedes közgyűlése.

Január 16. Aradmegye és Aradváros közigazgatási bizottságának ülése délután 9, illetve délután 4 órakor.

Január 20. Az aradi könyvnyomdászok társaságának a „Fehér kereszt” szálloda nagytermében.

— A hivatalos lapból. A király Zgorzski Sándor magyar testőr és századosnak, valamint törvényes utódainak a magyar nemességet a „gyarmatai” elnévvel díjmentesen adományozta.

— Skontrális szék a megyén. Aradmegye számonkérő széke f. hó 12-én fogja a megyei hivatalok ügykezelését megvizsgálni, Fábrián László főispán elnöke mellett.

— Görögkeletiek karácsonya. Gör. keleti román és szerb polgártársaink holnap ünneplik karácsony első napját. Ez alkalomból a helybeli román és szerb templomokban fényes ünnepi istentiszteletet tartanak.

— Arany mise. Muszkala János új-pánáti plébános és pápai titkos kamarás újév első napján olvasta arany miséjét az Oravioza melletti Csiklovabányán. Ebben a templomban olvasta 50 év előtt első miséjét, s e napnak emlékére 400 koronát osztott ki a község szegényei közt. A köztiszteletben álló plébánost ez alkalomból számosan üdvözlötték az ország minden részéből.

— A közigazgatási tisztviselők felelőssége. A belügyminiszterium kiadásában megjelent a „Közigazgatási tisztviselők felelősségéről” szóló előadói tervezet. Ez a reformtervezet is bizonyítja a nagy munkásságot, melyet a belügyminiszterium Hieronymi Károly vezetése alatt végzett.

— Frakk, klakk, lakk. Eszközök a hideg időnek évadja, a januáriusi napok megérkezésének, a frakkok egymásután kerülnek ki abból a közhasszú intézetből, ahol a nyáron át német szót tanulni valának: közeleg a farsang. Szinte észrevétlenül belejutottunk a frakk, klakk és lakk jegyébe; a postások százával viszik szét a bál meghívókat, a kirakatokban habkönnyűségű, bál toiletteknek való szövetek pompásnak és előkelő smoking-öltözetbe bújtatott viasz-gentlemannek mosolyognak; a szállodákban bálbizottságok tartanak ismerkedési estélyt, a lányok, különösen a bakfisek, szemmel látható isgatottsággal tárgyalják a jégen, színházban, az idei farsang piknikjeit, esélyeit a papák a kaszinóban rosszkedvűek, morórusak. Mindmegannyi biztos hírnöke a farsang közeledésének. Abrándos bakfisek álmainak tündérország, sordületlen ifjak első hódításainak biztos

terrénuma, vén ruék, öreg bűnösök vezeklésének tanyája: báterem, jöjjön el mihamarabb a te országod. Hogy minél előbb megszaporodjanak a párbajügyek, a tyuksemek, a hymen esetek, az adósságok és válópörök.

— Wekerle új otthona. A volt miniszterelnök, ki hivatalos palotájában nemsokára utódjának fogja átengedni helyét, már gondoskodott a maga számára lakásról. Az Erzsébet-körút 21-ik számú házában, mely sógorának, Fröhlich Albinnak tulajdona, az első emeleten 2000 frtért kivett egy lakást. A lakás tizenegy szobából áll, a melyekből nyolcszaz az uraságé, három a cselédségé.

— Jégpálya a Maroson. A Maros a sok zajlás után végre beállott. A folyónak csak a közepén fut egy keskeny vízszállag, a többi részét vastag jégpánczél, azt pedig hóréteg borítja. A kincstári hid alatt valami élelmes hókaparó két egész krajczár belépti díjjal pazar jégpályát létesített s beállott ezzel a korcsolya-egylet czérnavékony konkurrensének.

— Csicsáky Imre csanádmegyei áldozópapot ki nemrég lefordította XIII. Leó pápa költeményeit, a pápa titkos kamarásává nevezte ki.

— Az égből januárius hóban. F. hó 4-én a hold első negyedébe lépett, 11-én holdtölte lett, 12-én a hold földközébe jut, 17-én utolsó negyedét kezdte, 25-én van új-hold és 26-án a hold földtávolba kerül. A bolygó csillagok közül a Merkúr és Vadász köréből a Back körébe megy át s a hónap vége felé a nyugati égen látható lesz. Mars északnyugati irányban halad s napnyugta után a déli égen látható. Jupiter pályáján nyugot felé mozog s az Ikrek köréből a Bika jegyébe lép. Szaturnus mindinkább közeledik a földhöz s reggel korán látható a keleti égen. Az álló csillagok között a kékes fényű Sziriusz a délkeleti égen található. A Nagy kutya fölött jobbra fénylik a pompás Orion, kelet felé a Nagy Oroszlán látható Regulus-szal, nyugot felé a Plejádok mutatkoznak. A Tejút nyugot és délnyugot között vonul el s az Orion és az Ikrek között áthaladva a Hattyú felé siet, melyet a szemhatár északnyugati észlelése után. E hó elején csillaghullás is volt, melyet azonban nálunk nem lehetett látni. Az 1895-ik évben 3 nap- és 2 holdfogyatkozás lesz, melyek közül nálunk csak a két holdfogyatkozás látható.

— Lövészek összejövetele. A lövész egylet tagjai vasárnap este fél 8 órakor Novotny Lajos vendéglős külön helyiségébe társas vacsorával egybekötött összejövetelt rendeznek dr. Mülle Lajos főlovászmester tiszteletére. Tekintettel az idő rövidségére az összes egyleti tagok külön külön meg nem hívhatók, azért ez uton felkértek a résztvenni kívánó egyleti tagok, hogy Novotny Lajos vendéglőjébe vagy Domonkos Lajos egyleti pénztárnoknál vasárnap délig előjegyezni sziveskedjenek.

— Összegett gyermek. Levelezőnk írja: Öv. Ankatye Anna kis házikójában együtt élt négy éves fiacskájával, Trajannal Alcaillban. A napokban egy végzetes körülmény megrabolta az anyát gyermekétől. Az eset a következőképen történt: Ankatye Anna kiment az udvarra, hogy az alvó tüze fát hozzon. A gyermek ez alatt játszani kezdett — gyermekek szokásaként — a tüzzel és ez lett halála. A tűz ruháját elborította lánggal. A megrémült gyermek sikoltva rohant ki a házból, mi természetesebb, a légvonat csak élesztette a tüzet. A gyermek pár órai kínos szenvedés után meghalt.

— A szabad Oroszország. Az új czár uralkodásától az oroszok minden jót várnak, de egyelőre még vajmi kevés pozitív okuk van, hogy várakozásukat némiképpen jogosultnak is mondhasák. Mert legutóbb is nagyon furcsa históriák estek meg a szabad orosz földön. Mint a „Wolna Prasa Rossyjska” írja, a moszkvai diákszövetség tagjait börtönbe hurcolták, mert a rendőrség meghallotta, hogy a szövetség állítólag feliratot akar a czárhoz intézni, amelyben megkérné, hogy adjon az oroszoknak — alkotmányt. Még furcsábbokból tartóztatott le a rendőrség Odesszában egy csomó lengyelt. Ezek a szerencsétlen fráterek arra a főbenjáró bűnre vetemedtek, hogy — vivó és tornászó egyesületet alakítottak. Ezért a vak-

merőségért a rendőrség a vivó lengyeleknek lakására rontott s azt is megcselekedte, hogy egy beteg embert párnákban hurozott el, miközben a beteg családja sirva és jajgatva követte. Kiebben viszont azért vetettek börtönre egy fiatal embert, mert a szmolenszki hadgyakorlatok előtt valaki telegramban azt kérdezte tőle, hogy hol fognak találkozni s ő ugyancsak telegramban azt a rejtélyes választ küldötte: Szmolenszkben. Ebből a válaszból a rendőrség bizonyosra vette, hogy a fiatal embernek része volt a boldogult csár ellen Szmolenszkben tervezett merényletben, amelyet akkor tudvalevőleg megakadályoztak. A fiatal ember a börtönben öngyilkosságot kísérelt meg, kivetette magát az emeleti ablakon és most összezuzott testtel, eszméletlenül fekszik, de a rendőrség ezt is újabb bizonyítéknak veszi, hogy a fiatal ember csakugyan összeesküvő volt. Szóval Oroszország az új czár alatt is szabad. Szabadabb, mint valaha volt.

— A siketnémák nálunk. Az 1890-i népszámlálás adatai Magyarországon 19024 siketnémát mutatnak ki. Ezek közt 8714 nő és 10310 férfi van. Legnagyobb részük (8843-an) 21 és 30 év közt vannak. Siketnéma gyerek (1—15 évig) körülbelül 6000 van. Magyarországon három intézet (Budapesten, Kolozsvárott és Vácztott) és négy iskola (Budapesten, Aradon, Temesvárott és Kaposvárott) foglalkozik a siketnémák nevelésével. A váci intézetnek 132, a budapesti izr. siketnéma intézetnek 85, a kolozsvári intézetnek 49 tanulója van. A budapesti iskolában 18, a temesváriban 40 és a kaposváriban 22 tanuló van. Az adatokból kitűnik, minő súlyt kellene fektetni e szerencsétlenek tanítására.

— A román izgatók ellen. Kolozsvár polgármestere, mint onnan sürgönyzik, falragaszokon tudatja a román nemzetit párt betiltását. Kijelenti, hogy mindenki, a ki ily román nemzeti irányu gyülekezetben részt vesz, kihágást követ el. A legutóbbi időben számos előkészítő gyűlést tartottak Kolozsvárott és ez indította a polgármestert a plakátok kibocsátására.

— A népfőkelésnél fontos rendszabály fog az idén életbelépni. Ez a rendszabály a huszonhárom népfőkelési zászlóaljnak Mannlicher-fegyverekkel való ellátása. Szükségessé teszi ezt az a körülmény, hogy több népfőkelési zászlóalj hadi rendeltetése folytán már az esetleges hadjárat első stadiumában minden valószínűség szerint az ellenséggel szemben fog állani; gondoskodni kell tehát arról, hogy ezen csapatok a részükre készletben tartott Werndl-fegyverek helyett az első vonalban kivonuló honvédségi csapatokkal egyenlő ismétlő puskákat kapjanak, mert valóban nagy méltánytalanság lenne azon idősebb családapaikat, kik a népfőkelés soraiban fognak harcolni, hiányosabb rendszerű s csekélyebb értékű fegyverekkel küldeni az ellenség elé.

— A primadonna fia. A primadonnához eddig csak a — férjeik intéstek kellemetlen kérdéseket, de most már a fiaik is a kellemetlen kérdéseködközébe csatlakoztak. Legalább egy bécsi primadonna, aki a magyar fővárosban sem ismeretlen, valóságos elpirult azok miatt a kérdések miatt, amelyekkel három éves fiacskája új esztendő estéjén megostromolta. A gyermeket ugyanis ezen az estén kivételesen elvitték a színházba, hogy egyszer ő is meglássa színpadon a mamáját. A kis fiu mohón bámult a színpadra, sokat is tapsolt, de az előadás után odahaza mindenféle boldog dolgokról kért a mamájától felvilágosítást. Kérdései — a bécsi ujság följegyzései szerint — így hangzottak:

1. Mamuská, mért szaladtál ki mindig, ha nagyon hangosan énekeltél? Ugye féltél, hogy megvernek?

2. De édesmama, mért nem küldted haza a papát a ruháidért, ha már idehaza felejtetted? Hiszen nekem mindig azt mondd: csunya gyerek! — ha ingecskében megyek a szalonba.

3. Mamuska, füvegen át is néztelek. Olyan furcsa volt. Az egyik oldalról olyan nagy voltál, a másiktól pedig olyan kicsi, de olyan kicsi...

A primadonna a három esztendő kritikuskak a számára ütött.

— Politika és ácslegény. Bednár József aradi lakos valószínűleg lemondott a politikai pályáról, azon keserves tapasztalatai után, melyekben két társaság részese volt. — Battay Lajos és Kovács Lajos politikáltak egy helybeli kurta korosmában egy

véleményben. Politikai ellenfelek: Bodnár József ácslegény volt, kit először szóval s okkal próbáltak a maguk pártjára hódítani, de miután Bodnár nem reagált s megmaradt a maga elveinél, elhatározták, hogy súlyosabb érvekkel, nyomósabb okokkal próbálják szerezni. Elhatározták tehát, megvárták Bodnárt s úgy ellátták, hogy súlyos sebekkel vették be a kórházba. A két pártduhós drusza bujdosik.

— **Amazonok harcza — a templomban.** A Pozsony mellett Kőposényben nagy templomi botrány zavarta meg az újévi ünnepeket. A mise alatt két leány szerelemföltésből összetűzött s nem törődve az istentisztelettel, a piébános s a roppant számú hívek jelenlétében egymás haját tépte, szitkozódott és rugdalózott. Nagy zűrzavar támadt, míg végre a két bősült amazont kilökték a templomból. De a piacon se csillapodtak le, sőt ott már vérig karmolták és öklözték egymást.

— **Pálinkára szomjazott.** Oderszki Reimond a szakácsi uradalom egyik tisztjének — mint levelezőnk írja — a napokban kellemetlen napja volt. Rostélylyal ellátott pinczéjéből 20 liter pálinkát és még különféle gyümölcsöt lopott el ismeretlen tettes. A nyomozás azonban eredményteljesen végződött, amennyiben a tettest Kroz János személyében feltalálták, kit az illetékes büntető bíróságnak már át is adtak.

— **A kis tolvajok.** Emlegettük a minapában, hogy Krausz Lajos aradi óras ügyletnek kirakatát ismeretlen tettesek feltörték, s abból láncokat loptak el, melyek csakély értéket képviseltek ugyan, de mégis ellopott láncok voltak. A rendőrség a tolvajokat Bicsérka Károly és Weiss József tanoncok személyében elfogta, kik az asztalosságánál, úgy látszik, jobban értik a rajzot.

— **A lenyelt gyűrű.** Lázár Ferencz aradi lakos Krown Ferencznek mutogatta beszerzett ékszereit, ki kellő érdeklődést tanúsítva, szemlélgette a kincseket. Ugy látszik legjobban egy gyűrű nyerte meg tetszését, mert mindent visszaadott csak azt az egyet nem. Lázár azonban észrevette a hiányt s meginterviewolta Krónt, a gyűrű holléte irányában. Kron nem mentegette magát, hanem kérdezett: — micsoda gyűrű? — Lázár nem elégedett meg e szónoki kérdéssel a gyűrű helyét, hanem tovább is követelte. Kron állhatatosan megmaradt a mellett, hogy ő nála nincs, s kész volt magát úgy a helyszínén, mint a rendőrségnél kutatás alá venni. Tényleg nem is találták meg nála, de bevallotta, — kérdés a lelkiismeret, vagy a gyűrű nyomása következtében — hogy lenyelte a gyűrűt. Hogy Lázár lemondott-e ezek után a gyűrűről, nem tudni, de az minden esetre vizsgálására szolgálhat, hogy Krón legalább nem teheti azt zálogba.

— **A pálinka áldozata.** Fiatalon vesztette el a szüleit Drosdovszky Károly; ám a sors gondoskodott róla, s szülei helyett jó gyámot adott neki Vaszil Józsefben. Azonban a rossz vért a gondos nevelés sem képes megváltoztatni. Drosdovszky gyenge gyermekkorában a pálinka ivásnak adta magát, s most már, hogy vágyait kielégíthesse, a saját gyámját lopja meg. Tegnap rajtavesztett, most át kísérték az aradi vizsgálóbíróhoz.

— **A reményvesztett városatyja.** A közgyűlési terem egyik sajos szónoka, Mitter József minden reményét elvesztette. A jövőben nem csak ő fogja a törvényhatóság ülésait hosszú szövegekkel megrövidíteni, hanem már ő is megvan rövidítve. Tegnap este két apró mákvirág feltörte az ülése kirakatát, s onnan egyet mászt elemelt. Az ellenzéki bölcseben született városatyja nem kért rendőri segítséget, maga fogta el a tolvajokat, Kóser József személyében, kinek a csinye fölötté — tréfi.

— **Keserű élet.** A Beck Alajos cukrászboltjában volt alkalmazva Garsovsky János, mint szolgál. A gyakornok ur roppant keserűnek tartotta az életet, s épen ezért szükégesnek vélte azt megédesíteni. — Hogy pedig azt a gazdája cukorkáival tette, azért majd számolni fog a bíróság előtt.

— **Lopás tudományozomjából.** A lopás művészetét sokan hajlamból, a legtöbben meg szokottságból és szükségéből kultiválják, elien-

ben ritkaság számába megy, ha valaki tudományozomjának kielégítése végett tolvajlásra adja magát. Ez történt a vatikáni könyvtárban, a honnan több érdekes műkincset, azok között egy tizennegyedik századbéli kéziratot loptak el. A lopásnak úgy jöttek a nyomára, hogy az olasz közoktatásügyi miniszteriumban egy elegánsan öltözött középkori férfi jelent meg s több értékes műkincset akart eladni. A miniszteri titkár azonban, a ki jól ösmerte a vatikáni műkincseit, óvatosságból kitért a véte elöl s mikor az ösmeretlen férfi eltávozott, titkos rendőröket küldött utána, intézkedvén, hogy a kérdéses műkincsek esetleges hiányáról a vatikánból értesítést küldjenek a miniszteriumhoz. A titkár föltevése csakugyan alaposnak bizonyult, mert a vatikánból tényleg azokkal azonos műkincsek tűntek el, melyeket a „Rapisar tanár“ néven bemutatkozott ösmeretlen férfi szerettet volna áruba bocsátani. A tolvajt letartóztatták és akkor kitént, hogy az illető csakugyan tanár a kinek szabad bejárata volt a vatikáni könyvtárba, a hol buvárkodott a műkincsek között. Minthogy nagyon érdekelték őt a műkincsek s a könyvtári órák alatt nem tanulmányozhatta azokat eléggé, ügyesen elosente a nála talált tárgyakat. Használat után restelte a loptott tárgyakat — visszalopni, hanem a helyett tul akart rajtuk adni. A tudós egyébként bizonyos indignációval jegyezte meg, hogy pusztán tudományos érdekből lopott. Minthogy a vatikán nem tett bünygyi feljelentést, a tolvajt szabadon engedték.

— **Rablóhajza egy városon át.** Vakmérő rablótámadásról írnak Hód-Mező-Vásárhelyről: Tegnap este érkeztek Vásárhelyre Goldstein Jakab vidéki házaló és Magyar Julianna. Együtt indultak be a városba. Alig hagyták el azonban a vasutat, elébük ugrik Kovács János mészáros és Goldstein torkát megfogva, pénzt követelt. Magyar Julianna futásban keresett menedéket, Goldstein ezalatt az utonállással küzdött. Nagy nehezen leráva magáról, ő is futni kezdett, folyton segélyért kabálva. Egy negyed óráig tartott a hajza a Kállay-utcán s Goldstein nagy nehezen elérte a Központi fogadót, oda menekült és ott csaknem összeesve, csak annyit tudott mondani, hogy egy ember üldözi. Kovács a vendéglőbe is beállított, de onnan kiutasították. Kijövet megpillantja Goldstein utitársát. Az új templom előtt kndővel betönte a száját és a szerencsétlen asszonyt a tó alá vonzolta magával. Az asszony valahogy megszabadult, futni kezdett. Kovács egész újvárosig üldözte. A mészárszéknél újra utolérte és bevitte a székbe. Még csak most kezdődött a rettenetes harc. A szörnyeteg megöléssel fenyegette áldozatát, ha meg nem adja magát. A csak nemrég felgyógyult asszony erre még kétségbeesettebben védekezett. Kovács félve attól, hogy a dulakodást és kiáltásokat valaki meghallhatja, az asszonyt szabadon bocsátotta, de előbb megfosztotta összes vagyonától. Egyik gyűrűjét, mert nem akart lejönni, az asszony ujjain összetörte. Majd megbánta, hogy áldozatát elbocsátotta, utána szaladt. A szerencsétlen asszony Nagy Györgyné ablakát, mely ki volt világítva, beverte és segélyért kiáltott. Kovács erre megugrott, de a házból segélyül érkezők megismerték és meg ugyanaz éjjel a vasut melletti vendéglőben elfogták. Es ez megtörtént Szilveszter éjjelén, az országnak népességre nézve b-ik városában. Az utonállás kezdődött egy élénk forgalmu utcán és a több mint egy órai hajza alatt egyetlen rendőr sem mutatkozott.

— **Az ellopott láda.** Borsik Róza aradi cselédeányt meglópták. Tíz évi keserves fáradságának eredményét, ruháit, fehérneműit, elemelték. A nyomozás kiderítette, hogy a tettes Varsándán Róza.

— **Pályázatok.** A balassa-gyarmati adóhivatalnál adóhivatali segédi állás két hét alatt. A nagy-szölösi járásbírósnál albirói állás két hét alatt. Az aranyosmaróthi ügyességnél hivataloslag állás hat hét alatt. A kormocsbányai pénzverő hivatalnál főmérnöki és főaranyválasztói állás négy hét alatt.

HYMEN.

Gencsy Gyula csász. és kir. főhadnagy, a gróf Hadik nevet viselő, Aradon állomásozó 8-ik számú huszárezredben, eljegyezte Kasztory János nagykirindai nagybirtokos bájosa leányát: Emma kisasszonyt.

Budai Imre szentesi kereskedő eljegyezte Tornyan Dömjén Lajos malomtulajdonos szép leányát: Mariska kisasszonyt.

GYÁSZROVAT.

† Kolofon Istvánné, a kedves fiatal asszony elhalálzásáról vettük mély részvétellel az értesítést. A kedves nő elhunyt nagy családot borít gyászba, mivel úgy ő, mint boldogult atyja szerepet vittek az aradi társadalomban. A család által kiadott gyászlap a következőleg hangzik:

Kolofon István saját, egy leánya Margitka, anyósa Papp Jánosné, Arad szabad királyi város volt főkapitányának özvegye, sógornője Papp Mariska férj. Gondos Istvánné, nemkülönbén számos rokon nevében is, fájdalomtelt szívvel tudatja, forrón szeretett neje, illetőleg édes anyja, leánya, testvére, sógornője és rokonuk Kolofon Istvánné s zül. Papp Emiliának, folyó évi január hó 8-án, esteli 8 órakor, életének 27-ik és boldog házasságuk 7-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos kimúltát. A megboldogult hült tetemei január hó 5-én d. u. 2 órakor fognak Óz-utca 11-ik számú házból a gör. kel. szerb egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Béke poraira, áldás emlékére! Arad, 1896. január hó 4-én.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az „aradi tanítóegyesületek segélyalapja“ ez évi rendes közgyűlését szombaton, f. hó 12-én délután fél 5 órakor tartja meg a polgári fiúiskola rajztermében, melyre a tagok ezuton is tisztelettel hivatnak meg. A tárgysorozat a tagokkal a közgyűlés előtt 48 órával közöltetni fog. Indítványok a közgyűlés napjának déli 12 órájáig írásban terjesztendők be a titkárhoz. Aradon, 1896. évi január hó 5-én. Millig József, elnök. Szilágyi György titkár.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Január 5. (Szombat) Ifju Fromont és idős Rizler, szimf. Január 6. (Vasárnap) Délután: Két árva, szimf. Este: Hortobágyi virtus, népszimf.

Fra Diavolo.

— Opera. —

A tegnap este előadott opera, Fra Diavolo jóformán premier számban ment, oly régen nem adták nálunk.

Intelligens és nagy közönséget vonzott Auber drámai és vig jelenetekkel elegyes regényes operája a színházba.

Az előadás értéke mindenestre megérdemelte azt az érdeklődést, melyet a közönség tömeges megjelenésével tanúsított.

A czimszerepet Mezei Mihály énekelte, a kinek buzgalmán mult ugyis, hogy a nálunk régen hallott dalművet felelevenítették.

Eneke és játéka is sok dicséretet érdemel; nyílt színen is kapott tapsot. Mellette első sorban Sugar Arankáról kell megemlékeznünk, ki Zerline szerepet a lehető legjobban játszotta, a „lehető legjobb“ kifejezést természetesen redukálva a vidéki színpadok operai nivójának relativ fogalmához.

Az angol párt Hunyadi és Reviczky adta. Humoros volt a beszédök és kellemes az énekök. A két bandita szerepében Rónasséki és Foriss Pista ügyeskedtek. — Már tolvajabb banditákat aligha képzelünk, mint ők voltak, kik egymást is meglópták.

Igy a tegnap esti opera általános hatása egészen kielégítő volt. A rendezés kissé vonatott volt.

* Aradi szobrászról. Pósch Károly fiatal aradi művész most fejezte be Huszár Adolf mellszobrát. A szobor néhány napig ki volt állítva Klein Mór könyvkereskedésnek kirakatában. Elegáns, könnyű felfogás, finom, gondos kivitel, jellemzi a művészt. — Ez az első nagy munkája — melylyel kül-

földről haza térte után, hol tanulmányait folytatta — a nyilvánosság elé lépett, s melylyel méltán magára vonta a műértők figyelmét. Professzorai s a kritikusok is nagy jövőt jósolnak a tehetséges ifjunak, ki városunk szülötte — jövőndő büszkesége!

* Bihari Ákos, az aradi színtársulat egyik tehetséges tagja, ez idő szerint szerződötési czélból a kolozsvári nemzeti színházban vendégszerepel. Tegnap a „Severó Torelli“ című szerepében mutatkozott be, ma pedig a „Vasgyáros“-ban Derby-t játsza.

* Szalay-Baróti kiváló művéből, a „Magyar Nemzet Történetéből“ most kaptuk az ötödik füzetet, melyben a magyarok kőborló hadjáratainak folytatása van megírva. Kivált a merseburgi vereséget tárgyalja a szerző igen bőven és kimerítően, e fejezethez roppant érdekes facsimile is csatolva: Widukind „Szász történetei“-nek azt a lapját, melyen Henrik német királynak a magyarok elleni készülődése van elmondva. A következő fejezet a magyar nemzet társadalmi és vallási átalakulásáról szól, a keresztény térítők munkáját esetenként a legjobb források nyomán. A füzet számos apróbb képeken kívül ismét tartalmaz két külön mű-mellékletet: az egyik Geiger híres festményét, a pozsonyi csatát reprodukálja, a másik pedig Benzurnak a nemzeti múzeumban levő képét, Vajk keresztelését. A füzet ára 30 kr. Az egész mű mintegy hatvanöt füzetben lesz teljes és megrendelhető Lampel Róbert (Wodianer F. és fiaiál) Budapest, Andrassy-ut 21. Előfizetéseket a kiadóczég mostan is elfogad még, mely esetben bérmentve küldik a füzeteket.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Hítves-gyilkos. Susorka Vaszilie símaúdi lakos — a gyűlölködés oka ismeretlen — rossz viszonyban élt feleségével. Ebből a haragos állapotból kifolyólag történt aztán többször, hogy a feleség otthagya urát, annak házáat. A múlt év júniusában történt, hogy egy hosszabb távollét után az asszony ismét visszatért urához. De rosszul tette a szegény asszony, hogy engedett a kéré, megbánó szavaknak. Alig egy óra Susorka Vaszilie már megint a régi, veszekedő lett. Julius 6-án a vadállat teljes erővel tört ki belőle és ágyban fekvő feleségét megfojtotta. A büntető törvényszék a gyilkost 12 évi fegyházra és 10 évi hivatalvesztésre ítélte.

§ Apja vére. Argyelán József bajai lakos arról ismeretes, hogy különösen veszekedő természetű. Történt, hogy a múlt év folyamán, midőn együtt ült gyermekeivel, ismét elővette kötekedő hajlama, különösen legidősebb fiát bosszantotta folyton, a fiú sem hagyta magát, mire a feldühödött atya kést rántott fiára. A fiú, Argyelán Atyim, menekült, az apa pedig fejszét hajított s menekülő után. Megmozdult erre a fiuban az apja vére és az utánna dobott fejszével halálosan sújtott apjára. Argyelán József meghalt, a fiút pedig halált okozó súlyos testi sértés büntetéseért 4 évi fegyházra ítélték a tegnapi tartott végtárgyalás alkalmával.

TÁVIRATOK.

A király visszatérése.

Budapest, január 4. (Saj. tud. táv.) A király a Budapestre utazás tekintetében még mindig nem határozott, és így érkezése teljesen bizonytalan. A király egészsége kitünő.

Budapest, január 4. (Saj. tud. táv.) A király valószínűleg holnap megérkezik és addig itt marad, míg Héderváry a kormányt megalakítja.

A helyzet.

Budapest, január 4. (Saját tud. táv.) Tegnap hírlinket Khuen Héderváry sán-szairól a mai nap eseményei csak megerősítik. Irányadó politikai körökben úgy magyarázzák a helyzetet, hogy a király azért fogadta Héderváryt, és utoljára azért késik most, mert alkalmat ad Hédervárynak a tanácskozások eszközésére. Bizonyosra vehető, hogy miután Wekerléék

is elhatározták Héderváryt támogatni, a király visszajövele után nyomban megbizza Héderváryt a kabinet alakításával.

Az új koronaőr esküje.

Budapest, január 4. (Saj. tud. táv.) Radvánszky új koronaőr ünnepélyes esküje tizedikén történik meg a király jelenlétében, a királyi palotában.

Tüntetés.

Budapest, január 4. (Saj. tud. táv.) Ma a munkanélküli asztalosok, akikhez más munkások is csatlakoztak, bejárták az utcákat, szoczialista dalokat énekelve. A békés tüntetést sokan nézték, közöttük a rendőrség is.

Gondnokság alá helyezett földbirtokos.

Sopron, január 4. (Saj. tud. táv.) A törvényszék gondnokság alá helyezte Fiáth Pompejus kapuvári földbirtokost, és birtokára elrendelte az előleges sequestrumot.

Öngyilkos ügyvéd.

Szabadka, január 4. (Saját tud. táv.) Manoilovich György birtokos és ügyvéd, a közgazdasági bank elnöke gyógyithatlan betegsége miatt öngyilkossá lett.

Dalmát képviselők akciója.

Zágráb, január 4. (Saj. tud. táv.) A dalmát képviselők májusra az osztrák és magyarországi nemzetiségek kongresszusát tervezik Bécsbe. Ez a közös akció lapindítás céljából történik.

Külképviseletünk Stambulowért.

Sofia, január 4. (Saj. tud. táv.) Követünk, Burián János erélyesen felszólalt a bolgár kormánytól, nehogy Stambulowot a fejedelem elfogassa Belcsev miniszter meggyilkoltatásának gyanuja miatt.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

Gyenes és Balog özég jelentése.

Budapest, január 4.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékelten kínáltak, a vételkedv jó volt az irányzat szilárd lett, elkelt 15,000 mm. jól tartott napi árokon. Eladáások:

Table with 4 columns: Location, Quantity, Unit, Price. Lists prices for Tiszavidéki, Pestvidéki, Felső-tiszai, Tolnai, Raktárokon, Oláhországi, Zab, etc.

Határidőüzlet: Amerikából érkezett szilárdabb jegyzésekre nálunk teljesen változatlanul indult az üzlet buzában s később a jobb üzletmenetre s a készáru üzlet élénkségére pár krral emelkedett. Tengeri szintén változatlanul indult s csak később szilárdult meg 2-3 krral az élénk vásárlási kedvre. Zab és rozs változatlanok.

Zárul 11 órakor

Table with 2 columns: Item, Price. Lists prices for Buza márczius-április 1894, Buza szeptember-október 1894, Tengeri május-június 1894, Tengeri őszre, Zab márczius-április 1894, Zab őszre, Káposztarepoze.

Külföld: New-York: buzára 3/8-1/2, tengerire -1/4 szilárdabb; Chicago: buzára 3/8-1/2, tengerire -1/8 szilárdabb, Páris szilárd, London üzletelen, Liverpool csendes.

Értéktőzsde: Ma tetemes szilárd-sággal indult az üzlet s külföldi szilárd jegyzésekre s az itteni igen élénk vásárlási kedvre nemzetközi és helyi papirok tetemesen emelkedtek.

Zárul 11 órakor:

Table with 2 columns: Item, Price. Lists prices for Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztrák államvasut, Rima-Muranyi, Déli vasut.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1895. évi jan. hó 3-án. Hízott sertés áruk: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilgron felüli súlyban) 43.—44. krig.

Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 43.—44. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilgron felüli súlyban) 44.5—45. krig. Fialat közép (pkint 251—320 kilgron súlyban) 44.5—45 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kilgr. terjedő súlyban) 45.—45.5 krig II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilgron felüli súlyban) 43.—44. krig. — Közép (pkint 220—280 kilgr. súlyban) 44.—45.5 krig. — Könnyű (pkint 220 kilgrig terjedő súlyban) 44.5—45. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilg. felüli súlyban) 43.5—44.5 krig. Közép (páronként 220—260 kilgr. súlyban) 43.5—44.5 krig. — Könnyű (páronként 220 kilgrig terjedő súlyban) 42.5—43.5 krig. Sertéslétszám 1895. jan. hó 1-én volt készlet 117,457 darab. 1895. jan. hó 2-án felhajtator: 2082 darab. 1895. jan. . 2-án elszállított: 3176 drb. 1895. jan. 3-án maradt készletben 116,363 drb. — A hízottsertés üzletirányzata: Kissé kellemesebb.

Szeszüzlet.

Január 4.

Mai jegyréseink: Készáru nagyban nyers szesz 58.—, kisirányban 53.50 nordó nélkül per 100 liter % beborítva 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatózsde.

Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása.

Budapest, január 4. d. u. 6 óra.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, Price. Lists various grain and oil prices like Buza bászági új, Buza tiszavidéki, Buza pestvidéki, etc.

Aradvárosi

színház.

Évadbérlet 92. szám.

Havibérlet 12. szám.

Szombaton, 1895. január 5-én

Ifj. Fromont és id. Risler.

Színhű 5 felvonásban. Irta: Daudet Alfonz. Fordította: Huszár Imre.

SZEMÉLYEK:

Table with 2 columns: Name, Name. Lists names of cast members like Id. Risler, Sidonie, neje, Risler Ferencz, etc.

Kezdeté 7 órakor.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Arad szabad királyi város kapitányi hivatalától.
17388/1894.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 82087. sz. a. kelt leirata alapján értesitem az érdekelteket, hogy Fiume város területén a házalás a házalási szabályok 17. §-ában és az ezen szakaszt kiegészítő későbbi rendeletekben bizonyos vidékek lakóinak biztosított jogok épségben tartása mellett tiltva van.

Arad, 1894. deczember hó 15-én.
Sarlot Domokos
főkapitány.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Aradon.
23806/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Piski állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdtetetik.

A bérlet 1895. évi május 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1898. évi április hó 30-áig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőeknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel és a borítékban «Ajánlat a piskii pályavendéglő bérletére» felirattal

ellátott ajánlatok lepecsételve 1895. évi márczius hó 15-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség I. osztályánál nyujtandók be.

Bánatpénz fejében 100 frt azaz egyszáz forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1895. évi márczius hó 14-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon letendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

As ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1894. október hó 9-én.

Az üzletvezetőség.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1894. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	11,10	4,00	1,37
Csaba	2,23	5,55	4,35
Kétegyháza	2,54	6,18	5,08
Lőkősháza	3,12	—	5,26
Kurtios	3,28	6,37	5,43
Sofronya	3,40	—	5,55
ARAD érkezik	8,55	6,55	6,10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,30	8,20	9,45
Sofronya	11,46	—	10,02
Kurtios	11,58	8,38	10,16
Lőkősháza	12,14	—	10,35
Kétegyháza	12,37	9,05	11,—
Csaba	1,28	9,25	11,45
Szolnok	4,31	11,22	8,00
BUDAPEST érkezik	7,35	1,20	6,30

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2,30	6,35	4,30	7,05
Glogovác	2,44	6,48	4,42	—
Gyorok	3,15	7,07	5,03	—
Paulis	3,32	7,18	5,14	—
Radna-Lippa	3,58	7,35	5,32	7,50
Konop	4,30	7,58	5,58	—
Berzova	4,50	8,14	6,12	—
Tótvár	5,21	8,38	6,41	—
Soborsin	5,40	8,56	7,00	8,51
Piski	—	11,04	9,38	—
Gyulafehérvár	—	12,51	11,25	11,18
Tövis érkezik	—	1,20	11,54	11,40

Erdély felől.

	éjjel	éjjel	—	este
Tövis indul	3,36	8,19	—	1,35
Gyulafehérvár	3,59	4,04	—	2,14
Piski	5,05	6,05	—	3,59
Soborsin	6,33	8,21	4,00	6,26
Tótvár	—	8,40	4,21	6,42
Berzova	—	9,09	4,50	7,07
Konop	—	9,25	5,09	7,24
Radna-Lippa	—	9,58	5,47	7,56
Paulis	—	10,11	6,02	8,08
Gyorok	—	10,25	6,18	8,20
Glogovác	—	10,48	6,47	8,44
ARAD érkezik	8,10	11,00	7,00	8,55

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	délut.
ARAD indul	5,18	3,56
Sofronya	5,31	4,18
Kurtios	5,44	4,45
Lőkősháza	6,00	5,13
Kétegyháza	6,18	6,13
Kigyós	6,31	6,37
Csaba	7,02	6,55
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délelőtt	délután
NAGYVÁRAD indul	—	4,25
Csaba	7,09	7,12
Kigyós	7,24	7,25
Kétegyháza	7,47	7,39
Lőkősháza	8,14	7,58
Kurtios	8,38	8,15
Sofronya	8,58	8,27
ARAD érkezik	9,10	8,42

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	délut.
ARAD indul	6,20	11,35	5,00
Uj-Arad	6,31	11,59	5,21
Németságh	6,49	12,24	5,47
Vinga	7,08	12,52	6,14
Orczifalva	7,20	1,09	6,34
Merczifalva	7,31	1,25	6,52
Szt.-András	7,43	1,44	7,12
TEMESVÁR érkezik	8,01	2,10	7,39

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	éjjel
TEMESVÁR indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	8,46	1,41	9,29
Merczifalva	9,04	1,59	9,43
Orczifalva	9,19	2,15	9,54
Vinga	9,42	2,40	10,11
Németságh	10,00	2,57	10,26
Uj-Arad	10,30	3,30	10,45
ARAD érkezik	10,43	3,44	10,55

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA indul	8,00	6,40
Simánd	8,31	7,11
Kisjenő-Erdőhegy	9,20	7,55
Szőkudvar	9,36	8,11
Sikló	9,51	7,26
Ottlaka	10,5	8,40
Elek	10,23	8,57
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,38	9,12

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5,17	3,03
Elek	5,30	3,23
Ottlaka	5,40	3,36
Sikló	5,51	3,50
Szőkudvar	6,08	4,06
Kisjenő-Erdőhegy	6,24	4,39
Simánd	6,49	5,10
UJ-SZT.-ANNA érkezik	7,14	5,40

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	reggel	este
MEZŐHEGYES ind.	7,05	8,30
Kamarásmaj.	7,17	8,42
Nesze	7,25	8,52
Kovács háza	7,42	9,10
Bánhegyes	8,04	9,33
M.-Bodzás	8,25	9,55
Bánkut	8,37	10,09
KÉTEGYHÁZA érkezik	8,55	10,30

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délután	reggel
KÉTEGYHÁZA ind.	8,00	5,16
Bánkut	8,22	5,36
Megyes-Bodzás	8,40	5,49
Bánhegyes	4,02	6,06
Kovács háza	4,25	6,28
Nesze	4,39	6,35
Kamarás-major	4,48	6,43
MEZŐHEGYES érkezik	5,00	6,55

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	5,00	9,00	4,20
Szt.-Tamás	5,24	9,23	4,49
Pécska	5,43	9,36	5,13
Battonya	6,12	10,01	5,47
Tomba	6,24	10,11	6,00
Mezőhegyes	7,01	10,40	6,54
Csanád-Palota	7,22	11,00	7,21
Nagylak	7,39	11,15	7,43
Apátfalva	8,01	11,35	8,09
Makó	8,26	11,56	8,51
Kis-Zombor	8,42	12,12	9,10
SZEGED érkezik	9,33	1,00	10,10

Szeged—Arad.

	d. u.	este	reggel
SZEGED indul	2,20	6,00	4,20
Kis-Zombor	3,12	6,45	5,16
Makó	3,35	7,04	5,43
Apátfalva	3,55	7,23	6,12
Nagylak	4,17	7,44	6,24
Csanád-Palota	4,32	7,59	6,39
Mezőhegyes	5,08	8,27	7,10
Tomba	5,32	8,40	7,35
Battonya	5,45	9,01	7,48
Pécska	6,10	9,25	8,14
Szt.-Tamás	6,23	9,38	8,27
ARAD érkezik	6,45	10,00	8,50

Arad—Gurahonoz.

	reggel	d. u.	d. u.
ARAD indul	6,40	5,23	12,30
Ótvenes	6,56	5,39	12,55
Zimánd-Ujfalu	7,02	5,45	1,08
Uj-Szt-Anna	7,24	6,07	2,00
Világos	7,46	6,29	2,39
Muszka-Magyarád	7,53	6,36	2,52
Pankota	8,04	6,47	3,26
Apateleak	8,35	7,18	4,28
Borosjenő	8,47	7,30	5,03
Bokszeg-Beél	9,09	7,52	5,43
Borosszebes-Buttyin	9,38	8,20	6,53
Almás-Alosill	10,05	8,47	7,98
GURAHONCZ érkezik	10,20	9,02	8,00

Gurahonoz—Arad.

	reggel	d. u.	reggel
GURAHONCZ indul	4,20	3,10	4,25
Almás-Alosill	4,37	3,27	4,52
Borosszebes-Buttyin	5,05	3,56	5,59
Bokszeg-Beél	5,32	4,28	6,54
Borosjenő	5,56	4,47	7,40
Apateleak	6,08	4,57	8,00
Pankota	6,42	5,32	9,20
Muszka-Magyarád	6,48	5,38	9,32
Világos	6,55	5,45	9,50
Uj-Szt-Anna	7,21	6,11	10,40
Zimánd-Ujfalu	7,39	6,29	11,10
Ótvenes	7,44	6,34	11,18
ARAD érkezik	8,00	6,50	11,43

Borosjenő—Csermő.

	délelőtt	este
Borosjenő indul	8,55	7,35
Csermő érkezik	9,55	8,35

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,35
Borosjenő érkezik	5,50	4,35

Holländer Ig.

alsómarosparti faraktárában

2. 2—3. mai naptól kezdve

a II-od osztályu tökéletes száraz cserfa ára 8 frt 50 kr,
a III-ad osztályu tökéletes száraz cserfa ára 8 frt méterönként.

Aradon, 1895. január hó 2-án.

Ternoval járás főszolgabírójától.

2483/894

6. 1—3.

Arverési hirdetés.

Melynél fogva közhirre tétetik, hogy Draucz község volt urbéreseinek tulajdonát tevő erdő területből 600 hold 27 □ ölnök rendkívüli kihasználása a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszterium által engedélyeztetvén, a kihasználni engedélyezett terület fatermekének eladására Draucz községhezához határidőül 1895. évi január hó 12-ik napjának d. e. 9 órája azzal tüzetik ki, hogy a feltételek az árverés napjáig a hivatalos órák alatt úgy hivatalomban, mint Draucz körjegyzőségi irodában betekintheők.

Ternova, 1894. december 28.

Kiss

főszolgabíró.

26133/1894.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak 101636/1894. számú intézkedése nyomán ezennel közhirre tétetik, hogy az 1894. évben engedély mellett termelt dohány beváltására kiküldött bizottság Arad sz. kir. város területén f. évi december 10-től 1895. évi február hó 23-ig működik.

Arad, 1894. december 12.

A városi tanács.

Pályázat

urbéri mérnöki munkálatokra.

Erdőhegy község urbéri bizottsága a község határában és az ahhoz tartozó »karanci« pusztán fekvő kaszáló-szántó földek és a közös legelő egy részének összesen mintegy 2400 (1100 öles) holdnak tagosítási mérnöki munkálatai keresztül vitelére ezennel pályázatot hirdet.

Felhívtnak urbéri mérnöki munkálatokkal foglalkozó mérnökök, miszerint írásbeli ajánlataikat 1895. évi január hó 15-én délelőtt 12 óráig Molnár Márton urbéri bizottság elnökéhez nyújtsák be. A következő napon, 16-án délelőtt 10 órakor a községhezához árlejtés fog eszközölni a beadott ajánlatok (offert) felbontásával.

A részletes feltételek Erdőhegy községhezához a hivatalos órák alatt betekintheők.

4. 2—3.

Erdőhegy község urbéri bizottsága.

Pécskai járási főszolgabírószágtól.

3495

1894

Pályázati hirdetmény.

A kisperegi körorvosi állás lemondás folytán üresedésbe jövén, ezen állásra, melyhez Kis-Pereg és Német-Pereg községek tartoznak, pályázat nyitattik és választási határidőül 1895. évi február hó 5-ik napjának d. e. 10 órája Kis-Pereg községhezához kitűzetik.

A körorvos javadalmazása: évi fizetés 600 frt, nappali látogatási díj 25 kr., éjjeli látogatási díj 1 frt, székelyen a halottkémiért 20 kr. A körorvos folyamodás esetére kézi gyógyszerért is tarthat.

A körorvos a körhöz tartozó Német-Pereg községben hetenként kétszer tartozik megjelenni, hova az illető község által díj nélkül szállítatik.

Pályázni kívánók az 1885. évi I. t. cz. 9. §-ában előirt minősítést igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket 1895. évi február hó 4-ik napjának d. u. 5 óráig alólírotthoz beadhatják.

Pécska, 1894. évi november hó 27.

Vásárhelyi,

főszolgabíró.

3. 3—3

PSERHOFER J.-féle gyógyszerár

BÉCSBEN, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. „Zum Goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacsek, ez előtt általános labdacsek neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan

alig létezik betegség, melyben ezen labdacsek csodás hatásukat észerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsek általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő házi szerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsek házi szerül ajánlatainak és ajánlataik minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epé-zavarok, mijszajok, kólika, vértülségek, aranyér, bélétlenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajknál is: így sápkóránál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsek oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacsek fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségeik után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csak néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdacsekot egyszer használ a, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1896. Április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen olyan szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön felhatalmazatlan vértisztító labdacseiból utánvételel. Fogadják és uton is a legmelyebb köszönetemet labdacsei csodahatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferencs, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. 12-én.

Tekintetes ur! Isten akaratára volt, hogy az ön labdacsei kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: En gyermekágyban meghűltem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdacsei engem nem mentettek volna meg. Az isten áldja meg önt ezért észerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsek engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, amint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Károly Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondok ezennel Önnek 80 éves nagynénám novében. Az illető 5 éves át szenvedett gyomorhurutban és vizekórásban, már életét is meguntta, melyről egyébként le is mondták, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitűnő vértisztító labdacseiból s azoknak állandó használatára folytán tökéletesen gyógyult.

Legfőbb tisztelettel

Weinosttel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcs. 27.

Tekintetes ur! Alulírott ismételtén kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacseiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsek értéke felett és azokat, ahol csak alkalmas nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszészerint használására önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilésia, 1888. okt. 8.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacseiből egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacseinak köszönhetem, hogy egy gyomorhajótól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsek nálam sohasem fognak kifogni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsek csakis a Pserhofer J.-féle az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szám labdacset tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentel en utánvételel küldéssel 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbi beküldésénél (mi legjobban posta-utalványon esz köszölnetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr. 2 csomag 2 frt 30 kr. 3 csomag 3 frt 35 kr. 4 csomag 4 frt 40 kr. 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül. — Kaphatók Török József gyógyszerárában, Budapest.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsek a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánostatnak: ennek következtében kéreti csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsekot követelni és csakis azok tekintethők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. név aláírásával fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

920. 1—12

Bernhardi alpesi növénynedv. Likör W. O. Bernhardtól Bregenzben 1 üveg 2 frt 60 kr, 1/4 üveg 1 frt 40 kr, 1/2 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs gyors és biztos hatásu legjobbszer, minden köszvényes és eszes bajok, u. m. gerincz-agy hántalom, tagzagatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülzagatás stb. el en. 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelenczével 2 frt.

Általános tapasz Steudel tanártól, ütés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacsz, sebes- vagy gyulladt-mell vagy más ily bajknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tévely 50 kr. Bérmentve 75 krajczár.

Fagybalszam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebire, mint legbiztosabb szer elismerve. Egy köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifüvedy, egy általános ismert kitűnő házi szer, hurut rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppek) megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő házi szer. Egy üvegecskével 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító só Bulrich A. W.-től. Kitűnő házi szer a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörös, gyomorhív, aranyér, dugulás stb.ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Angol csodabalszam, 1 üveg 50 kr., egy kis üveg 12 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az által képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balszam, kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 krajczár, bérmentes küldéssel 65 krajczár.

Helső vagy egészség-só kitűnő gyógyszer gyomorhurut és minden s rendetlen emésztésből származó bajknál. 1 csomag 1 frt.

Mia-Poko, kitűnő szer fejfájás, fogfájás, köszvény stb. ellen.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül, az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereltetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre küldetik; nagyobb megrendelések utánvételel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.